

in nageljni, dišeči rožmarin in otožni roženkravt. Saj so ravno cvetlice na oknih najlepši okras hiše, ki upliva tako blagodejno na naše oko in srce.

Pozabiti ne smemo na okenske zavese. Ne mislim onih velikih zavese, kakor se jih ima v mestnih hišah. Take velike, vse zakrivajoče zavese ne sodijo v največ slučajih na mala okna kmetijske hiše. Ovirale bi dostop zraku in svetlobi. Na mestu so le zavese, ki se rabijo samo zvečer, da zabranijo ne poklicanim osebam, ki oprezujejo naokrog, opazovanje v hišo. Marsikdo poroča: Pri nas se ne godi ničesar, kar bi morali skrivati in torej zavese ne rabimo. Res je to. Poštenim ljudem je pogled prost, ali za potepuhe in malopridneže, ki se žalibog najdejo povsod, so pa zavese res potrebne. Že marsikateri hudobnež je le preveč dobro nameril svoje smrtonosno orožje iz temne noči skozi nezastrito okno in pogodil v maščevanju ali zlobi — svojo žrtev.

Metla!

— Ali tudi pometati se je treba naučiti pravilno, našemu zdravju in hišni opremi v korist in ne v škodo. Pri pometanju se nikakor ne smejo namazati vse noge stolov, miz in druga oprema z metlo. Zato premestimo pred pometanjem stole in klopi na varno. Nikdar se ne sme dvigati prah, ki se vleže na pohištvo in imamo z odstranjevanjem prahu delo le še pomnoženo. Najhujše je pa to, da mi vdihavamo s tem prahom vso nesnago, kužne bolezenske kali in se tako izpostavljamu nevarnosti obolenja. Le pomislite, kaj vse nesnage prinesejo ljudje, mačke in psi na svojih podplatih iz ceste. Posušeni pljunki z nebrot bacili so v tem prahu, ki se dviga pri napačnem pometanju ter silijo v usta in nos. Suho pometanje je v vsakem oziru neumestno in skrajno škodljivo. Za tla, ki niso preveč smetna in prašna, zadostuje, da omočimo metlo v čisti vodi ped visoko, jo dobro otresemo ter pometamo previdno, začenši v najoddaljenem ko-

tu proti sredini sobe in nato proti vratom, kjer naložimo kupček smeti na smetišnico. Smeti zbrcati prego praga iz sobe v sobo, v vežo in potem na dvorišče, je neumestno in ne priča o delavnosti in redoljubnosti gospodinje.

Za umazana in prašna tla je pa najbolj priporočljivo pometanje z mokro žagovino. Le-to se o priliki zbere in jo hrani na suhem, pred mačkami varnem prostoru. Sprti obrosimo par pesti žagovine z vodo v toliko, da ne kaplja od nje, jo raztrosimo po sobi in nato pometamo z mokro metlo. Mokra žagovina pobere in veže nase ves prah, ki se tako ne more dvigati in zaprašiti opreme. Tako pometanje je boljše, kakor ono, ko poškopimo tla z vodo in nato pometamo s suho metlo. Voda, ki pade na tla, se pomeša s prahom v blato, katerega ne moremo docela odstraniti z metlo. Voda se posuši, prah pa ostane na tleh v obliki grdih madežev, ki pri pometanju z mokro žagovino izostanejo, seveda že žagovina ni preveč mokra.

Med pometanjem pustimo okna ter vrata sobe zaprta, da ne nastane preprih, ki dviguje prah, in tudi zdravju preprih ni nikdar koristen. Prezračimo pa sobo pred in po pometanju, in to prav temeljito. Čim več ljudi se zbira v sobi, tem bolj je potrebna zračenja. Ne bojte se svežega, če tudi hladnega zraka, češ, sedaj bo pa treba več kuriva. Slab in porabljen zrak se namreč ne ogreje tako hitro kakor svež, torej imamo pri dobrem zračenju dvojno korist: sveži in zdravju koristni zrak in hitrejšo ogrevanje prostora.

Po končanem pometanju in zračenju še pobrišimo prah, ki se kolikor toliko nabere na opravi. To delo opravimo z mehko krpo, katero otresemo večkrat zunaj na prostem. Prah brišemo vedno od vrha navzdol. Pozabiti ne smemo na noben predmet: slike, okenske police, stenske police, vrata in vso drugo opremo.

Od časa do časa, vsaj pa vsak mesec enkrat, očistimo šipe na oknih.

Vsa ta dela, posebno pa temeljito tedensko čiščenje, opravimo takrat, ko je gospodar in družina zaposlena zunaj na delu. Ničesar ne počene moške tako lahko iz hiše, kakor občutek, da so na potu in večno zadiranje gospodinje: ne hodi mi po zribanih tleh, ker jih zamažeš, ni vabljen za ostanek doma. Kolikokrat povzroči tako delo ob nepravem času po eni pikri besedi — kreg in beg moških iz hiše v gostilno ali slabo družbo in saj same veste, kako je z medvedom, ko je okusil enkrat med.

Prava gospodinja bo z vsemi sredstvi in svojimi lepimi čednostmi, predvsem s snažnostjo, redoljubnostjo ter ljubeznivostjo skrbela za to, da bode dom res pravi dom vsej družini in izba prostor, kjer najde vsak svoj kotiček za delo, jelo, razvedrilo in zabavo, za odpočitek po delu, kjer se čuti vsak zadovoljen in srečen ter je deležen bla goslova lepega družinskega življenja.

Štirimesečni tečaj na Mladiki-Ptuj. S 1. marcem t. l. se prične na imenovani gospodinjski šoli »Mladika« šolskih sester štirimesečni tečaj. Udeležen kam se bo nudila izobrazba v gospodinjstvu, zlasti v kuhanju in šivanju. Prijave sprejema in druge podatke nudi zavod šolskih sester v Ptujju »Mladika«.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 31. januarja so pripeljali speharji na 100 vozeh 332 komadov zaklanih svinj, 3 teleta in 1 govedo. Kmetje 12 voz krompirja, 1 čebule, 5 sena, 3 otave in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 22 Din, špeh 14 do 16, krompir 0,75 do 1,50, čebula 2,50, seno 75 do 80, otava 70 do 75, slama 55 do 60. Pšenica 2, ječmen 1,25 do 1,50, oves 1,25 do 1,50, koruza 1,50 do 1,75, ajda 1,50, ajdovo pšeno 4,50 do 5, pros 2,50, fižol 2 do 2,50. Kokoš 30 do 45, piščanci 35 do 95, raca 30 do 40, gos 60 do 80, puran 60 do 110. Česen 15. Jabolka 3,50, suhe slive

Januš Golec:

Guzaj.

A ni šlo! Kri nedolžnega je upila do neba! Kakor Kajna tudi Guzaja ni nikdo zgrabil, ga ne ubil, a nebo je začelo z maščevanjem nedolžno preliti krvi z nezanosno grizečimi opominji, da ni stegnil maščevalne roke po krivcu lastnega zavoženega življenja, ampak po čisto nedolžnem očetu osmero nepreskrbljenih otrok! Ko se je poleglo najljutejše iztikanje ter povpraševanje po njegovih zatočiščih, ga je gnalo z neugnano silo na materino srce, o kojega glasu se je hotel prepričati, ali ga morda celo ta proglašala za Kajna.

Dober mesec po uboju se je podal burjastega spomladnega večera na pot proti domu k Sv. Primožu. V objemu gostega večernega mraka je šel preko mosta čez Voglajno in nato po glavni

cesti do podružnice Sv. Ahacija. Od tod je krenil na levo navkreber v gozde, se ognil skrbno bolj obljudene Botričnice in zagledal Sv. Primoža iz šume od leve. Ker je bila že tema, se je upal iz gozda navzdol preko njive do cerkve in za pokopališnim zidom preko travnika do domače hiše, kjer je brlela leščerba le še zadaj v štibelcu. Medel plamenček mu je oznanil, da je mati še pokoncu in jo bo lahko doklicati brez trkanja ter hrušča. Že je hušnil preko ceste; bil pri oknu in popraskal previdno po šipi s prita-jeno prošnjo: »Mama, odprite, jaz sem!«

Po izbi ter lopi je bilo čuti drsajoče korake. Vežna vrata niso bila niti zapahnjena, ampak le priprta. Mati ga je potegnila za seboj in odvedla v štibelc. Pri zakajenem svitu svetilke na ripsovo olje je pogledal mater in streslo ga je po celem telesu. Poprej krepka ženska postava je bila upognjena, oči udrite globoko, obraz izsušen in ves moker od hudournikov solz, ki so se spustili po že izdolbenih strugah po ovenelem licu koj pri pogledu na sina — Kajna! Mati in sin si

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun

št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

10 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, med 12 do 20.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 27. januarja 1931. Prignanih je bilo 13 konj, 16 bikov, 195 volov, 375 krav in 14 telet, skupaj 613 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 7 do 8 Din, poldebili voli 6.25 do 6.75, plemenski voli 4.50 do 5.00, biki za klanje 7 do 7.50, klavne krave debele 5 do 5.50, krave za klobasarje 2 do 3.25, molzne krave 3.25 do 5, hreje krave 4.25 do 5, mlada živina 7 do 8.50, teleta 7 do 8 Din. Prodanih je bilo 385 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 27, v Italijo 85 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 30. januarja 1931 je bilo pripeljanih 110 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 125 do 150 Din, 3—4 mesece stari od 250 do 350 Din, 5—7 mesecev stari od 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 900 do 1200 Din, 1 kg žive teže 8 do 10 Din, 1 kg mrtve teže 11 do 12 Din. Prodanih je bilo 62 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 18 do 20 Din, volovsko meso II. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic 8 do 14 Din, teufeje meso I. vrste 22 do 35 Din, II. vrste 16 do 20 Din, svinjsko meso sveže 14 do 24 Din.

Knjige.

P. Mavricij Teraš: »Pri studencih zdravja in moči.« Slovenci take ascetične knjige, kakor je ta našega v Rimu živečega kapucinskega patra Teraša do sedaj pač nismo imeli. Že predlanskim nam je isti pisatelj podal zelo lepo in globoko segajočo knjigo »Za visokimi cilji«. A ta je še boljša. Prva daje bolj splošna navodila za bogoljubno življenje, ta pa je vseskozi praktična. Govori o milosti in o virih, iz katerih nam milost v duše priteka, o molitvi, o božji besedi in nje poslušanju, o duhovnem branju, o premišljevanju, o izpraševanju vesti, o spovedi, o sv. maši, o obiskovanju Jezusa v Najsvetejšem zakramentu, o češčenju presv. Srca Jezusovega, o premišljevanju trpljenja Gospodovega, o češčenju Marijinem, angelov varuhov, svetnikov, o dobrem namenu, o dnevnem redu — torej

skoraj o vsem, kar nas vodi k Bogu. Ni to knjiga samo za duhovnike, za vsakogar je, ki hoče zvesto Bogu služiti. — Cena 24 Din, po pošti 2 Din več. Dobi se v Cirilovi knjigarni v Mariboru.

Dr. M. Opeka: »Knjiga postave.« 45 govorov o božjih zapovedih. I. zvezek (15 govorov), Z znano njegovo resnostjo, temeljitostjo in globokostjo je naš najboljši pridigar in homiletični pisatelj v tem zvezku obdelal prvi tri božje zapovedi. Po pravici imenuje tisto jutro na gori Sinaj, ko je Bog dal deset zapovedi, svetovnozgodovinski dogodek. Saj vse naše življenje ravnajo ali bi vsaj naj ravnale zapovedi božje. Dobro poudarja govornik tudi njih socialni pomen. Priporočila Opekova dela ne potrebujejo, ker se sama priporočajo. Knjiga se dobi v knjigarni Cirilove tiskarne v Mariobru in stane 22 Din, po pošti 1.50 Din več.

*

Slučaji navidezne smrti.

Na Angleškem se je pojavila organizacija, kateri načeljuje kraljev zdravnik Tomaž Harder in ki hoče izposlovati pri vladi novi in strožji zakon glede mrtvoogleda. Doseđanji tozadevni predpisi so se izkazali kot nezadostni, da bi bili preprečili pokop le na videz mrtvih. Omenjena organizacija je sestavila statistiko, v kateri navaja 149 slučajev navidezne smrti, ki so vsi natančno dokazani.

V naslednjem hočemo podati iz te statistike par posebno zanimivih slučajev:

Gospa Katarina Boyer v White Haven v Filadelfiji v Združenih državah Severne Amerike je zbolela eno leto po poroki in bila proglašena za mrtvo. Potrdilo smrti je podpisal hišni zdravnik in umrlo so pokopali. Nekaj časa po smrti mlade gospe je izrazil prijatelj napram vdovcu Lum, da je bila najbrž njegova žena živa pokopana. Odprli so grob in so našli nesrečno žrtev z obrazom k zemlji, pokrov krste je bil poškodovan in oblačila mrtvo domnevane razčesana na drobne kose. V Parizu so našli k »ogrebu 19letno

Laligand. Ko so hoteli spustiti krsto v zemljo, je bilo slišati pritajene klice na odpomoč. Odprli so krsto in oteli deklico baš v zadnjem trenutku najbolj strašne smrti. Deklica je izpovedala, da je znala za vse pogrebne priprave, vendar ni mogla dati nobenega življenjskega znaka.

17letna Angležinja Marija Nova Rest je umrla v indijskem glavnem mestu Kalkuta po zdravniški ugotovitvi na kolero in so jo pokopali na francoskem pokopališču. Deset let za tem so grob prekopali in ugotovili, da je bil pokrov krste odprt in kosti so ležale izven truge. Na videz mrtva je skušala po vzbujenju z vsemi močmi, da bi se odkopala iz groba, a jej rešitev ni uspela.

Baš navedeni vzgledi grozne navidezne smrti opravičujejo zahtevo po strožjem postopanju pri ogledu mrličev.

Krščanska ženska zveza v Mariboru ima v nedeljo dne 8. februarja ob pol petih popoldne v dvorani Prosvetne zveze svoj redni letni občni zbor. Ujudno vabimo vse članice in člane, da se tega občnega zbora udeležijo v prav obilnem številu. — Odbor.

Dornova. Kmetijsko bralno društvo v Dornovi priredi v nedeljo dne 8. februarja popoldne po litanijah v šolski dvorani burko v 3 dejanjih »Davek na samce« z enodejansko šalo »Stotnik in njegov sluga«. Ujudno vabi: odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo pri Sv. Križu priredi v nedeljo dne 15. februarja, popoldne po večernicah, čarobno burko »Lum pacij vagabund« ali »Zanikarna trojica«. Nove tamburaške in pevske točke. Obilno smeha!

Žiže. Dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva bo v nedeljo dne 8. februarja ob treh popoldne vprizoril v dvorani tukajšnjega Katoliškega društvenega doma lepo narodno igro »Zaklada« in šaljivi prizor »Vedeževalka«. Prijatelji poštene zabave in smeha, pridite!

**Vsak mesec
Din 13:-**

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en veleznimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

nista segla v roke, nista se pozdravila, matrine oči so jokale obsodbo, ker se Šarklove hiše odslej ne bodo držale samo slabe govorice, ampak nedolžna kri, ki kriči proti nebu po maščevanju.

Mučno — a glasno vpijoči molk je prekinil Francuh s poskusom na videz umirjenega opravičila: »Mati, jaz sem moral. Gromska strela, zakaj me ni izpustil!«

Mati se je useknila v predpasnik ter vzdihnila iz globočine: »Ali veš, kaj te čaka za uboj očeta osmerih nepreskrbljenih otrok? Gavge — vislice — in našo hišo ter celo rodbino pa pečat kajnovstva! Oče je že pobegnil od hiše, ni mogel prenesti vednega prežanja žandarjev, ki so čakali noč ter dan na te in naju neznošno mučili s premetavanjem po hiši, na podstrešju in sploh po celi kočariji in z vednim povpraševanjem, da morava znati, kod hodiš in kje se skrivaš. Jaz sama sem se jim ponudila, naj zaprejo ter obesijo mene radi tebe, da bo enkrat konec ter zadoščeno strašnemu zločinu. Pa kaj žandarji, ti so odšli in se vračejo le tu in tam,

a ljudje — sosedge ter sofarani! Žandarji me niso hoteli zapreti mesto tebe; glas ljudske obsodbe me bo držal z devetimi ključavnicami zaklenjeno za vrati te radi tebe za vedno proklete in s človeško krvjo omadeževane kočure. Veš, kaj je mati sina Kajna? Prokleta z noč in dan nemirno vestjo, ker je udarila svet z otrokom, ki je stegnil roko po nedolžni krvi, ki tirja maščevanje iz neba! Vzemi vsaj z moje vesti prokletstvo s tem, da se javiš sam sodišču in to naj obravnava s teboj, sicer ne bodeš smel nikdar med količkaj pošten svet in tudi za vso večnost boš ločen od onih, katere so rodile krščanske matere za večno srečo in ne za — večno prokletstvo!«

Mati je obmolknila, sin jej je zrl celi čas očitkov v oči, solza mu je zapolzela po sicer trdem obrazu in že je odprl usta, da bo prisegel zadoščeno pred Bogom ter oblastjo, ko je nekaj zaropotalo zupaj na dvoriščni strani pred štibelcem, kakor bi se bil nekdo spotaknil v nočni temi. Mati in sin sta se prestrašila, ostrniela za trenutek in že je hropnila majka z obupan

Polzela. Katoliško prosvetno društvo vpri-zori v nedeljo dne 15. februarja v dvorani gospe Cizej zanimivo dramo, petdejanjo »Deseti brat«. Obenem praznuje desetletnico sodelovanja naš najboljši igralec komičnih vlog gospod Karol Vosle, ki nastopi to pot v vlogi Krjavlja. On je poleg sedanjega režiserja edini, ki v kljub vsem neprilikam še vedno vstraja na deskah našega odra. Obilen obisk bo pač najlepša zahvala za njegovo nesebično in požrtvovalno delo. Naslovno vlogo igra g. Pavletič. Ostale vloge igrajo poleg najmlajših, ki se vedno bolj uveljavljajo, sami preizkušeni igralci. Začetek ob treh popoldan. Upamo in pričakujemo, da bodo vsi naši ljubitelji in prijatelji zasedli dvorano do zadnjega kotička. Bog živi! Odbor.

Polzela. Dolžnost nam je, da se tem potom najlepše zahvaljujemo vsem darovalcem v St. Andražu, ki so skoro brez izjeme razumeli naše delo in nas po svojih močeh velikodušno podprli. Prispevali so okrog 15 kubičnih metrov lesa. Čast jim! — Gospod Rojšek Ivan, posestnik v Založah, je brezplačno dal na razpolago svoj kamnolom za nabavo kamena, potrebnega za celo stavbo Prosvetnega doma. Gospodu Rojšeku, ki je odločno katoliškega mišljenja, kakor tudi cela družina, po sebnosti sta vneti sodelavki našega mladinskega gibanja, izrekamo za ta plemeniti čin prisrčno zahvalo. Časti zavednemu možu! — Gradbeni odbor.

Vojnik. Taka je moja navada, da vedno rad poslušam, kaj se ženske med seboj pogovarjajo. Zadnjič sem n. pr. to-le slišal: »Lizika, kam pa hodi vaš Franci ob večerih?« je vprašala Pepca Liziko. — »Kam, k vajam hodi, ko se učijo za tako igro, kot je še ni bilo v Vojniku in je tudi ne bo tako hitro. Veš, igrali bodo igro »Pasijona«, kjer se bo videlo trpljenje in križanje Kristusovo. Naša mama še niso bili nikoli na nobeni igri, sedaj bodo pa šli, je pravila Lizika. Jaz pa še pristavim: Takrat bomo pa šli gledat tudi mi!

Kostrivnica pri Rogaški Slatini. Prosvetno društvo (bralno društvo) slavi letos 40letnico. V 40 letih se marsikaj spremeni, tako se je tudi knjižnica bralnega društva, ki je narasla kakor 40letno drevo. Mnogo zaslug za bralno društvo v Kostrivnici so si pridobili ustanovitelj č. g. Kozinc, višji kaplan v Kostrivnici, č. g. Alojzij Rožman, ki je pri lju-

delu še dandanes v najboljšem spominu, je bralno društvo zelo poživl. Delovali so za bralno društvo še naslednji č. g. Cilenšek, č. g. Keček, brata Tadini ter župnik Višner, še zlasti pa sedanji gospod župnik J. Slavič. — Bralno društvo ima knjižnico, ki ima več stotin knjig nabožne, gospodarske in zabavne vsebine. Uljudno se vabi mladina, da pristopi k bralnemu društvu, da bo bralno društvo žarišče izobrazbe za celo župnijo.

Sv. Marija v Pušcavi. Pevski odsek Izobraževalnega društva priredi v nedeljo dne 8. februarja ob treh popoldne v gostilniških prostorih gospe A. Kores igro »Babilon ali zmešnjava nad zmešnjavo«, burko v petih dejanjih. Nastopi tudi pevski zbor pod vodstvom pevovodje Josipa Krepek. Prijatelji smeja in vsi, kateri se hočete nasmejati za celi pred-pust, prav uljudno vabljeni!

Rajhenburg. Fantje, dekleta! Družba je v težkem gospodarskem, moralnem in kulturnem razkroju. Kdo bi razmotrival, po čigavi krivdi. Dejstvo je tu! Mladina je k velikemu pozvana, zlasti mladina, ki ji je krščanstvo tista velika osnova, s katere motri položaj. Fantje, dekleta! Vem, da bi radi veselo ter solnčno mladost, našli jo boste v tukajšnjem Slovenskem katoliškem izobraževalnem društvu, ki ima v Slomškovem domu knjižnico, iz katere si lahko ob nedeljah izposojujete najlepše knjige, če se vpišete kot člani(ce) in plačate malenkostno članarino. Lepe, tebi, mladina, primerne knjige te bodo prerodile še v značajnejšega fanta, še v značajnejše dekle. Posebno tisti, ki imate veselje do iger, ste nam zelo dobrodošli! — In sedaj, pomislite! Dve poti sta! Tu vabi društvo, tam gostilna. V društvu se mladina vzgaja, v gostilni moralno propada. Gostilne in naše društvene dvorane bijejo boj za mladino. Čigava boš, mladina? In vi starši! Kam boste obrnili vaše sinove in hčere? Fantje, dekleta! Kam se boste odločili? Za Slomškov dom ali za gostilno? Za srčno izobrazbo, ali za pijančevanje itd.? Fantje, dekleta, o, bratje in sestre po duhu, naš čas prihaja! V tebi, mladina, je odgovornost za bodočnost naroda! Zato se zavedajte svojega velikega poslanstva in stopi na plan; vstopi takoj v vrsto članov-članic Slovenskega katoliškega društva, da bo svet videl, da mladina rajhenburške fare ne spi, da dela v duhu katoliške akcije, da dela v

prid celokupnega slovenskega naroda. — Pa tudi vi moške in žene, močni stebri našega naroda, tudi vi pridite v prav obilnem številu, kajti društvo in knjižnica, ki ima tudi gospodarsko poučne knjige, je tudi za vas! Naj ne bo poštene slovenske krščanske družine v rajhenburški fari, kjer bi ne bi niti eden izmed družine član Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva. Bog vas živi! — Zadnje tri mesece je knjižnica izposodila že 280 knjig, lansko leto pa v šestih mesecih komaj 202 knjigi. V tem času se je tudi pomnožila za 40 knjig. Lep napredek!

*

Raziskovalka.

Rešitev pred smrtjo radi žeje, nevarno srečanje z Indijanci, ki še nikoli niso videli bele žene, boj s krokodili so doživljali gospodična Elizabete Steen, študentke iz Kalifornije, ki se je podala na raziskovanje po Braziliji. Elizabeta je preživela 7 mesecev v notranjosti še malo raziskanih držav Brazilije: Goyaz in Matto Grosso.

Steen je zapustila Sao Paulo koncem aprila 1930, da bi se podala v 1200 km oddaljeno mesto Goyaz. Od Bananal, nega otoka naprej jo je spremljal major Ferdinand de Costa, ki je izbral za spremstvo 10 Indijancev.

O nevarnem raziskovalnem potovanju beleži gđč. Steen sledeče: »Zavili smo v severno smer, da bi dosegli reko Tapirape v državi Matto Grosso in smo prehodili v poldrugem dnevu 200 km. Ko smo bili pri reki, smo pustili dva od spremljevalcev za stražo pri prtljagi. Seboj smo vzeli le nekaj živeža, puške ter zdravila. Ko smo prodrli še bolj proti severu, smo izstopili iz čolnov in pričeli iskati plemo Tapirape Indijancev. Indijansko vas smo dosegli radi pomanjkanja vode v čisto obnemoglem stanju. Dolga pot, pekoče solnce, puštinje brez sence so tako osušile naša grla, da niti jesti nismo zamogli. Štiri vrče z vodo smo izpraznili že koj v začetku. Še nikdar v življenju nisem hrepenela tako goreče po požirku vode kakor na tej poti. Tirape

glasom: »Francelj, Jezus Marija, žandar je že tu!«

Ni bilo to materino svarilo ter poziv k pobegu še izgovorjeno do konca, ko je bil Guzaj že skozi oboja vrata preko ceste ter travnika za obzidjem mirodvora. Še le tedaj, v kritju pokopališnega zida mu je udaril na uho rezko zapovedujoči: »Stoj!« in koj za tem strel, ki je blisknil v noč, zapiskal preko ubijalčeve glave in se je zakopala krogla brez zadetega cilja v zemljo na mirodvoru, kjer so počivali najnovejšega Kajna predniki, ki so že davno prejeli plačilo ali kazen za pozemeljsko življenje . . .

Pri blisku ter poku strela se je zgrudila Šarklova mati v nezavest; žandar je klel ter ro-bantil, ker je zgrešil plen; Kajn se je začasno oddahnil, saj je bil od neba za po nedolžnem prelito kri le zapečaten s prokletstvom grizeče vesti in ne obsojen v takojšnjo smrt!

II. POGlavJE.

Florjanjevanje.

Eden najbolj priljubljenih kmečkih svetnikov je sv. Florijan. Slovenci ga častimo kot zaščitnika proti ognju in radi tega ga je videti naslikanega na stranski steni skoro vsake vaške kapelice ali na pročeljih imovitejših zidanih hiš. V zidanih stebrih kozolcev od Št. Jurja do Brežic so udolbine, v katerih so kipi sv. Florijana. Ni kmečke izbe, v kateri bi ne visela na odličnem mestu barvana podoba patrona proti najhujši nezgodi — požaru. Sv. Florijan in sicer jutro njegovega godovnega dne 4. majnika je bil pred več desetletji nekak poseben praznik že bolj odraslih kmečkih fantov. Jurjevanje je pri nas Slovincih neznano, pač pa je bilo poprej ukoreninjeno florjanjevanje. S sv. Florijanom je pričlenjala kmečka mladina pravo pomlad. Navada florjanjevanja je po krajih naše povesti

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvo-tiski, večbarvne razglednice in pri-poročilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroska c. 5

Indijanci so videli pred našim prihodom kvečjemu 5 belih mož, nikoli ne bele ženske. Pogled name je bil za nje velik dogodek, ki ni pustil mirovati njihove domišljije.

Kakor smo doznali pozneje, so me hoteli Indijanci obdržati pri sebi. Niso me upali napasti, ker so jim tolmači povedali, da sem pod varstvom majorja. Bili so uverjeni, da sem z majorjem poročena in radi tega so ga hoteli umoriti. V noči so se priplazili oboroženi v majorjev šotor in zbežali le radi tega, ker jim je ta posvetil v obraze z električno svetilko, katere niso poznali. Drugo jutro za tem dogodkom smo se obnašali vsi, kakor bi se ne bilo zgodilo prav nič. Ko smo se razgovarjali prijazno z Indijanci, je stopil velikan pred mene in rekel, da me hoče poročiti, kar sem seve odklonila.

Vrnitev ekspedicije v Banalal je potekla mirno. Gospica Steen je ustrelila na povratku štiri aligatorje (krokodile).

*

Za deco.

KONJ IN JELEN.

(ali: Maščevanje lahko dosti stane.)

Neki konj je sam užival na nekem velikem travniku. Naenkrat pride jelen, pa začne dati škodo. Konj se hoče maščevati nad jelnom ter pokliče človeka v pomoč.

»Dobro«, reče človek, »jlena bom kaznoval. Sam dovolj prej, da ti dam uzdo na glavo in da sedem nate.«

Konj je privoht. Človek ga je zajahal. Ali kje je bilo sedaj maščevanje? Od tega dne je bil namreč konj človekov suženj.

Pobrežje pri Mariboru. Pretekli teden je bil razrešen od svojih dolgoletnih županskih poslov gospod Karol Stržina. Na njegovo mesto je bil imenovan gospod Volk Matija, orožniški častnik v pokojju. Gospod Stržina je bil pri zadnjih občinskih volitvah v letu 1927 izvoljen na skupni listi vseh strank enoglasno županom.

Ruše. Posledice slabe prehrane v vojnem času se še vedno poznajo: je to smrtonosna jetika, na kateri bolehalo stotisoči. Nevarnost povečajo še slaba, zaduhla stanovanja, v katerih družina dela, je in spi. Posebno pa pospešuje razvoj jetike brezmerno uživanje alkoholnih pijač. Delavci, ki izdelujejo dušik, sploh ne bi smeli poznati alkohola. Pa povej mlademu delavcu, ali starejšemu vinskemu bratecu: Vina ne smeš piti!, te bo debelo pogledal kot čudo iz ezne tujine in odgovoril bo: Cemu pa delam, če si ne smem privoščiti kozarca dobrega pekrčana? Res, da mu ga

vsil privoščimo, pa dokler ostane v oddelku za dušik, je alkohol njegov smrtni sovražnik, umoril ga bo pa počasi z jetiko. Jetika se pa ne bo lotila samo očeta, okužil bo tudi ženo in otroke, ako stalno prebivajo z njim skupaj. Za pobijanje nevarne jetike se je zato meseca novembra ustanovilo posebno društvo, ki nosi ime Krajevna protituberkulozna liga. Društvo je začelo že poslovati; lotilo se je najprej otrok, ki so slabotni in kažejo znake jetičnega obolenja. Vsak dan dobi 20 otrok v šolskih prostorih toplo mleko z zemljico; potroški se krijejo s članarino. Odrasle bolnike pošilja društvo na ambulatorij v Mariboru. Tretje in glavno delo pa bo, zbirati sredstva za sanatorij na Pohorju. Ta načrt se seveda ne bo mogel izvršiti v enem ali dveh letih, društvo ga pa ne sme izgubiti iz vidika. — Predpretekli teden je umrla bivša posestnica Marija Jug iz vobče spoštovane Jugove hiše. Bolehala je dolgo in imela hude bolečine. Bila je skrbna in ljubeznjiva gospodinja in vzor na krščanska mati. Moški pevski zbor ji je zapel v slovo žalostinko doma in na pokopališču.

Ruše. Gasilsko društvo si je za svojo 40letnico nabavilo nov kroj, ki se precej razlikuje od prejšnjega avstrijskega kroja in je podoben kroju našega vojaštva. Za načelnika je bil na zadnjem občinem zboru izvoljen gospod Tom. Stani, za vadjatelja g. Em. Dofinšek.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Blagor usmiljenim! Na Rudečem bregu pri Sv. Lovrencu na Pohorju stanuje v neki žagi ubogi blizu 80 let stari delavec Gregor Vezjak s svojo ženo in hčerko. Bil je svojčas pri nekem delu težko poškodovan ter prejema zdaj mesečno D 150 odškodnine. On ne more zaslužiti nič, ker je star in pohabljen. Žena njegova je stara ter bolana. Njuna hči, stara okrog 20 let, je sirota že od rojstva, hroma, torej vedno v postelji. Poleg tega se je zdaj tej ubogi družini še stanovanje odpovedalo. To vam je siromaštvo in revščina, o kateri se lahko vsakdo sam prepriča. Uboga družina v skrajni sili obupno vije roke ter se priporoča usmiljenim krščanskim srcem in prosi pomoči v milodarjih. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme, daritelju pa Bog plačaj na veke! Blagohotne darove sprejema: Gregor Vezjak, Rudečibreg, Sv. Lovrenc na Pohorju. Premožnejšim domačinom pa se toplo priporoča, naj bi v ime-

Ste naročeni na list NEDELJA?

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica in mične zgodbiča za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Če danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Staniškov trg 20.

danes že precej ponehala, ker je vzbujala večkrat nevoljo kmečkih gospodinj in gospodarjev. Kmečki sinovi, pastirji in hlapci so se zbirali prav zgodaj zjutraj na spominski dan sv. Florijana na kaki bolj prikriti livadi ali v gozdu. K temu praznovanju je moral vsak nekaj prispevati. Ali je prinesel jajca, ali slanino, ali kako alkoholno pijačo. Zbrana moška mladina je zakurila ogenj. Najbolj spoštovani od fantovske srenje je pekel za vse iz jajc in masti cvrtje. Ko so se najedli, so posedli krog ognja in pili, dokler je bilo kaj. K florjanjevanju je spadalo tudi petje, ukanje in pripovedovanje fantovskih zanimivosti iz celega minulega leta. Taka spomladanska praznovanja so se spremenila večkrat v pijančevanja in kolikokrat tudi v prepire ter pretepe.

Nekateri fantje so nabirali jajca in slanino za proslavo sv. Florijana od hiše do hiše. Ker ni sme priti nobeden na slavlje praznih rok, so drugi doma izmikali gospodinjske dobrrote: jajca in špeh, gospodarje pa prikrajševali za vino in žga-

nje. Iz tega zadnjega vzroka je bil odrašen kmečki svet proti florjanjevanju, ki je danes malo-dane izginilo.

Tedaj cvetoči običaj florjanjevanja je izbral Guzaj 4. majnika po uboju šentjurskega občinskega birača v to, da bi imel enkrat skupaj zbrane na enem mestu svoje najzvestejše. Hotel se je prepričati, kako močna in v koliko zanesljiva je njegova organizacija. Po pobegu od matere si je bil na jasnem, da zanj ne bo prostora nikdar med pošteniimi ljudmi. Žandar ga je napodil v noči s kroglo od najljubšega bitja na svetu, ki je edino čutilo z njim in ga je hotelo še v zadnjem trenutku vrniti na pravo pot — od matere. Oborožena sila ga je pregnala od doma v noč — v šumo in kaj mu je preostajalo drugega, nego dalje po breznu maščevanja nad človeštvom, ki ga je krivično izpljunilo iz svoje srede. Kljub kajnostvu ter prognanstvu je hotel imeti dom danes tu jutri tam in neomejeno gospodstvo po šumah ter gozdovih, po katerih se je tolikokrat vladoželjno razgledoval s Košance.